

Helse og omsorgsdepartementet
postmottak@hod.dep.no

Dato: 21. januar 2016

HØRINGSUTTALELSE TIL HØRINGSNOTAT: IMPLEMENTERING AV TOBAKKSDIREKTIVET. FORSLAG TIL ENDRINGER I TOBAKKSSKADELOVEN

Generelt

Tobakksbruk er den viktigste risikofaktoren for sykdom og tidlig død. Det er en risikofaktor som kan reduseres betydelig ved bruk av virkemidler som lovgivning, opplysningskampanjer og avgifter. LHL har en målsetning om at det innen 2025 innføres omsetningsforbud for tobakk i Norge. LHL støtter derfor tiltak som bidrar til en reduksjon i bruk og etter hvert utfasing av omsetning av tobakksprodukter i Norge. Særlig viktig er det med tiltak som gjør at unge ikke blir tobakksbrukere. E-sigaretter er et relativt nytt produkt, med eller uten nikotin. I dag forbudt solgt i Norge. LHL legger til grunn at e-sigaretter har et betydelig lavere skadepotensiale enn røyketobakk.

Høringsnotatet drøfter tre mulige måter å regulere e-sigaretter på. Bruke legemiddellovgivningen. Regulere som for røyketobakk med noen modifikasjoner. Forbud.

LHL sine synspunkter:

- LHL støtter departementets forslag om å tillate regulert omsetning av e-sigaretter.
- LHL mener tobakksdirektivet må legges til grunn for reguleringen av e-sigaretter og at e-sigaretter reguleres i tobakksskadeloven.
- LHL mener at e-sigaretter må omfattes av oppstillingsforbudet i tobakksskadeloven.
- LHL mener at lovlig omsetning e-sigaretter kan bidra til raskere utfasing av røyk.
- LHL mener at forbudet i tobakksskadeloven § 34 om at enhver form for testing av tobakksvarer og tobakksvarepakninger ved hjelp av forbrukere også må gjelde for e-sigaretter.
- LHL kan ikke støtte at e-sigaretter får status som legemiddel/medisinsk utstyr.
- LHL mener det må innføres forbud mot smakstilsetninger i snus.

Elektroniske sigaretter

LHL støtter regjeringens forslag om å tillate regulert omsetning av e-sigaretter.

LHL legger til grunn at e-sigaretter har et langt lavere skadepotensiale enn røyketobakk/sigaretter. Helsemyndighetene i England har på bakgrunn av flere store studier konkludert med at risikoen ved bruk av e-sigaretter er opp mot 95 % lavere enn for røyketobakk/sigaretter. Samtidig kan e-sigaretter ha en stor skadereduserende effekt.

Fortsatt er det i underkant av 1 million personer som daglig eller av og til røyker. Det er særdeles viktig å få dette tallet vesentlig ned. LHL mener at for mange av dagens røykere vil e-sigaretter kunne være et godt alternativ til røyk. I en undersøkelse som IPOS utførte for SIRUS oppgav 14 % av dagligrøykerne at de kunne tenke seg å begynne med e-sigaretter og 49 % oppgav at de hadde forsøkt e-sigaretter.

Blir e-sigaretter tillat omsatt i Norge er det grunn til å tro at tallet som vil bytte ut røyk med e-sigaretter vil bli høyere. Det vi i så fall gi en stor helsegevinst, både på individnivå og i et folkehelseperspektiv.

Blant de som røyker daglig og ikke klarer å slutte ved hjelp av konvensjonelle røykeavvenningsmidler, vil e-sigaretter kunne være et godt alternativ. E-sigaretter vil også kunne være til hjelp for de som ikke er motivert for røykestopp. Dette er et viktig moment for LHL når vi støtter oppheving av omsetningsforbudet for e-sigaretter.

LHL har sett på risikoen for at unge vil ta i bruk e-sigaretter og om e-sigaretter også vil bli en portal inn mot tobakk. Dette er selvfølgelig vanskelig å vurdere og tallmateriale varierer avhengig av land. Men det som foreligger av data tilsier ikke at dette i særlig grad vil inntre. I undersøkelsen til IPOS oppgav kun 0,2 % av ikke røykere at de kunne tenke seg å begynne med e-sigaretter. I England har e-sigaretter vært tillat solgt i flere år. Men det er svært få unge som har begynt med e-sigaretter. Mens i Canada er e-sigaretter mer utbredt blant unge. Det må antas at av unge som begynner med e-sigaretter ville alternativet for en del vært tobakk. Det gir god helsegevinst om unge som er i gruppen høy potensielle røykere, isteden begynner med e-sigaretter

Ved å regulere salg av e-sigaretter i tobakksskadeloven, får myndighetene mer kontroll med produktet og omsetningen enn i dag. Vi viser til e-sigaretter i dag i stor grad importeres privat fra utlandet. Det føres i dag ingen kontroll med produktene eller innholdsstoffene. Ved regulering etter tobakksdirektivet må imidlertid e-sigaretter som selges i eller importeres til Norge oppfylle visse krav til kvalitet og sikkerhet, og det settes krav til markedsovervåking både fra myndigheter og produsenter.

Ved å regulere e-sigaretter i tobakksskadeloven vil røykeforbudet i loven også gjelde for e-sigaretter. Det er viktig for LHL at sårbare grupper som allergikere beskyttes mot eksponering av e-sigaretter. I dag er det dette ikke lovregulert og det er opp til eier av utested å nedlegge forbud mot bruk av e-sigaretter i lokalene.

E-sigaretter godkjent etter legemiddelovgivningen

LHL kan ikke støtte at e-sigaretter får status som legemiddel/medisinsk utstyr. Det er ikke dokumentert at e-sigaretter har en god terapeutisk effekt som røykeavvenningsmiddel. Omsetning av e-sigaretter gjennom apotek vil også sannsynligvis bidra til større misoppfatning av skadepotensialet ved bruk av e-sigaretter.

Unntak fra oppstillingsforbudet

LHL mener at e-sigaretter må omfattes av oppstillingsforbudet i tobakksskadeloven. LHL kan ikke se noen gode grunner til at e-sigaretter skal få unntak fra oppstillingsforbudet begrunnet i markedsføringsbehov for en ny produktkategori. Unntak fra oppstillingsforbudet kan potensielt bidra til at flere unge begynner med e-sigaretter.

Forbrukertesting

Departementet ber om høringsinstansenes syn på om e-sigaretter bør omfattes av forbudet i tobakksskadeloven § 34 om at enhver form for testing av tobakksvarer og tobakksvarepakninger ved hjelp av forbrukere er forbudt. LHL ser ingen grunn til at e-sigaretter skal unntas fra dette forbudet. LHL sitt standpunkt er at det ikke er ønskelig med noen form for markedsføring av e-sigaretter. Forbrukertesting vil med stor sannsynlighet bli omtalt i media og dermed gi en markedsføringseffekt.

Ingredienser

Departementet vil ikke nå foreslå innføring av forbud mot smakstilsetninger i snus, men vente på en offentlig utredning i Sverige. LHL mener Norge må innføre et slikt forbud nå. Det all grunn til å tro at smakstilsetninger i snus bidrar til at terskelen for å begynne med snus er lavere. Det økende snusforbruket, særlig hos unge, er urovekkende. Tiltak som kan motvirke dette må tas i bruk.

Med vennlig hilsen
Landsforeningen for hjerte- og lungesyke

Frode Jahren
generalsekretær